

ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ

Çanakkale Astrofizik Araştırma Merkezi (ÇAAM) SWOT ANALİZİ

Eğitim, öğretim, araştırma ve yönetim faaliyetleri değişik açılardan incelenerek üniversitemizin kurumsal hedefleri doğrultusunda araştırma merkezinin kuvvetli yönleri, zayıf yönleri, fırsatları ve tehditleri ile yeni fırsatlar değerlendirilmiştir. Değerlendirme;

- Kurumsal misyon, vizyon, amaç ve hedeflerin uyumluluğu,
- Kurumsal kalite politikası ve önceden belirlenen stratejik hedefler,
- Araştırma faaliyetleri,
- Akademisyenlerin değerlendirilmesi,
- Öğrenci/akademisyen iletişimi,
- Akademik, idari ve destek birimleri kapsamında yapılmıştır.

Güçlü Yönler

- Genel anlamda ÇAAM kapsamındaki tüm çalışanların üniversitenin kurumsal misyon, vizyon, amaç ve hedeflerine bağlı olması.
- Üniversitenin kurumsal misyon, vizyon, amaç ve hedeflerine uygun kurumsal stratejilerin merkez üyesi tüm personelce uygulanmaya çalışılması.
- ÇAAM'dan faydalanan ve araştırmalar yürüten, eğitim-öğretim faaliyetleri ve bilim-toplum etkinlikleri gerçekleştiren alanında gerekli yetkinliğe sahip akademik kadronun varlığı.
- Akademisyenlerimizin, konuları hakkında nitelikli akademik yayın ve eser üretme kapasitesine sahip olması.
- Akademisyenlerimizin, konuları hakkında nitelikli proje üretmesi ve yeni projeler üretme potansiyeline sahip olması.
- Akademik ulusal ve uluslararası bağlantıların bulunması.
- Öğretim üyesi başına yayın ve atıf sayısının beklenen düzeyde olması
- ÇAAM bağlantılı astronomi, astrofizik ve uzay bilimleri alanlarında sunulan kütüphane ve e-kütüphane olanaklarının bulunması.
- Kısıtlı fiziki imkânlarla rağmen, başarılı etkinlik politikamız sayesinde, yıl boyunca bilim-toplum temelli ve eğitim-öğretime katkı sunacak faaliyetlerin yeterli düzeyde ve Üniversitemiz kapsamında öne çıkacak seviyede olması.
- ÇAAM bağlantılı akademik personelin astronomi ve uzay konusunda talep eden ilgililere (öğrenci, öğretmen, akademisyen vd.) bilgi aktarımında yeterli formasyona sahip olması.
- Merkez kapsamında faaliyet gösteren öğretim elemanlarının alanında hem ulusal hem de uluslararası astronomi ve uzay bilimleri bilim kampları, TÜBİTAK projeleri, bilim toplum faaliyetleri gerçekleştirme deneyiminin olması ve bu faaliyetlerin sürdürülebilir olması için gerekli donanım ve birikime sahip olunması.
- TÜBİTAK 2023 Üniversiteler Yetkinlik Analizi raporunda belirtildiği üzere, üretilen bilimsel çıktılar sayesinde, ÇAAM faaliyetleri ve araştırma alanı içinde yer alan, astronomi-astrofizik ve uzay-gezegen bilimi alanlarında hem üniversitemiz içinde hem de ülkemizdeki üniversiteler arasında ön sıralarda yer alınması.
- ÇAAM ile İstanbul Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi arasında yapılan işbirlikleri.
- ÇAAM bağlantılı ve merkez kapsamında araştırmalar yürüten öğretim elemanlarının yürüttükleri TÜBİTAK projelerinden lisans ve lisansüstü öğrencilere burs sağlanması.

Zayıf Yönler

- Fiziki mekânlarda (merkezi bina ve teleskop kubbe binaları başta olmak üzere), araştırma ve bilim-toplum faaliyetini yüksek seviyede etkileyecek, acil ve uzun süredir bekleyen problemlerin olması.
- Gözlemevindeki gözlem aletlerinin yüksek bakım ve onarım maliyetleri.
- Bütçe sorunları nedeniyle arızalanan veya bakımları yapılması gereken ekipmanların tamir, güncelleme ve bakım işlerinin yapılamaması veya bu çalışmaların uzun zamana yayılması nedeniyle araştırmaların bu süreçlerden olumsuz etkilemesi.
- Laboratuvar ekipmanlarındaki (teleskoplar, CCD kameralar, bilgi işlem ekipmanları vd. ekipmanlar) arızaların giderilmesinin uzaması ve fiziki şartların etkisi nedeniyle araştırma olanaklarında kesintiler olması.
- Genç bilim insanlarının kadro sorunları (özellikle son yıllarda astronomi, astrofizik ve uzay bilimleri alanında araştırma görevlisi, uzman ve öğretim görevlisi alınamaması – özellikle Fen Fakültesi Fizik Bölümü Astrofizik Anabilim Dalı ve Uzay Bilimleri ve Teknoloji Bölümleri).
- ÇAAM'a bağlı Ulupınar Gözlemevi'nin merkezi kampüslerden olan uzaklığı ve şehir dışında bulunması nedeniyle temel bakım, onarım vd. müdahalelerde gecikmeler yaşanması.
- ÇAAM'a bağlı Ulupınar Gözlemevi kadrosunda teknik personel bulunmaması.

Fırsatlar

- Farklı alanlarda projeler üretebilecek, alanlarında yeterli bilgi, donanım ve deneyime sahip, ulusal ve uluslararası akademik çevrede tanınan, nitelikli ÇAAM'dan faydalanan ve araştırma, eğitim-öğretim vd. faaliyetlere destek veren akademik personele sahip olunması.
- Toplumda astronomi ve uzay bilimlerine olan ilginin artması.
- Bilim-toplum faaliyetleri, bilimin topluma yayılması ve üniversite-toplum buluşmasında önemli tecrübeye ve ekibe sahip olunması.
- Toplumun farklı kurum ve kuruluşlarının üniversitenin desteğine ihtiyaç duyması.
- DPT, TÜBİTAK, Ulusal Ajans, Güney Marmara Kalkınma Ajansı (GMKA) gibi kurumların topluma yönelik projelere destek vermesi ve ÇAAM ekibinin bu desteklerden faydalanma potansiyelinin olması.
- Türkiye Uzay Ajansı'nın kurulması nedeniyle ortaya konan hedefler çerçevesinde uzay farkındalığı için bölgeye katkı verecek birikime sahip olunması.
- Gözlemsel astronomi ve astrofizik alanında bölgede en uygun gözlem şartlarından birine sahip olunması.
- ÇAAM yönetici ekibin hazırladığı ve üst yönetime sunduğu "Uzay Bilim Merkezi" projesi kapsamında planlamaların ve iyileştirme çalışmalarının bulunması.

Tehditler

- Genç bilim insanı sayısının az olması ve istekli adaylara kadro fırsatı sunulamaması
- Uzman, teknik personel gibi destek personelinin bulunmaması.
- Sürdürülebilirliği sağlamak için yaşanan bütçe sorunları.
- Teknik donanım, teknisyen, makine teçhizat ve sarf malzemesi eksikliği.
- Teknolojinin hızla yenilenmesi ve oluşan sık yenileme gerekliliği ve güncellemelerin yapılamaması.

- Bölgesel sanayide yaşanan teknik ve teknolojik sorunlara çözüm üretmek adına yeterli çeşitliliğin olmaması.
- Gözlemevi'ndeki binaların, araştırmaları durduracak seviyede ciddi seviyede yenilenme ve bakım problemleri.
- Gözlemevi'ndeki teleskop ve kameraların 10 yıldan daha uzun süredir kullanılıyor olması, bakımlarının, tamiratlarının zamanında veya hiç yapılamaması nedeniyle araştırmaların sıklıkla kesintiye uğraması.

İyileştirme Önerileri

ÇAAM ve Ulupınar Gözlemevi faaliyet alanında araştırma yürüten, bilim-toplum faaliyetleri gerçekleştiren akademik personel ve öğrencilerle yapılan paydaş toplantıları dikkate alınıp Merkez ekibinin belirlediği iyileştirme önerileri aşağıdaki gibi sunulabilir:

- ÇAAM'ın faaliyetlerinin önemli bölümünün yürütüldüğü Ulupınar Gözlemevi araştırma altyapısını güçlendirilmesine önemli katkı sunacak ve bölgeye vizyon katacak, geliştirilen "Uzay Bilim Merkezi" projesinin hayata geçirilmesi.
- Uzay Bilim Merkezi projesinin sadece araştırma değil uzay, enerji, yer bilimleri-deprem ana temalarında bilim-toplum faaliyetlerinin gerçekleştirildiği önemli bir destinasyon olarak oluşturulması.
- Ulupınar Gözlemevi merkezi binasının, Uzay Bilim Merkezi projesi 1-2 yıl içinde hayata geçmediği ve iptal edildiği durumda, yıkılması ve alternatif fiziksel mekân oluşturulması.
- Ulupınar Gözlemevi'nde bulunan T122 cm çaplı teleskop ve arızalı CCD kameraların tamirat ve güncellemelerinin acilen yapılması için fırsatlar oluşturulması.
- Ulupınar Gözlemevi bünyesindeki teleskop kubbe binalarının bakım ve tadilatlarının yapılarak bunun her yıl düzenli olarak tekrarlanması.
- Ulupınar Gözlemevi çevresinin ve bahçesinin Ağustos-2023 yangınında olumsuz etkilenmesi nedeniyle, zarar gören güvenlik kamerası, meteoroloji istasyonu, elektrik ve internet hatlarının tamiri veya değişmesi, çevre ve bahçe temizliğinin yapılarak peyzaj alanının düzenlenmesi.
- İstanbul Üniversitesi Gözlemevi Uygulama ve Araştırma Merkezi ile sürdürülen işbirliğinin güçlendirilmesi; imzalanacak bir protokol kapsamında, ortak araştırma merkezi kurulması girişimiyle sürdürülebilirliğin sağlanması.
- Ulupınar Gözlemevi kadrosuna bir teknik personel ve bir uzmanın dahil edilerek (şu anda teknik personel ve uzman bulunmamaktadır) teknik sorunların bazılarının yerinde çözülmesi
- Astronomi, astrofizik ve uzay bilimleri alanlarında ilgili bölüm/birim (Fen Fak. Fizik Böl. Astrofizik Anabilim Dalı, Uzay Bil. ve Tek. Bölümü vb.) kadro yapılanmasının Merkez ile koordinasyon halinde yapılması.